...ной апрелиин 6
ПЯТНИЦА
№ 66 (4702)
...н 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕТЭЙ ОРГАН

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

3-дахи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал ТОЛБУХИНДА

Фронтын штабай начальник Генерал-лейтенант ИВАНОВТО

...РАИНСКА фронтын сэрэгүүд танко... ...ууд болон ябган сэрэгүүдэй эрмэл... ...та(хэһэнэй зоостэ Австриин газар ...Р НОЙШТАДТ гэдэг ажаүйлэдбэриин ...харзамай томо узелые, ВЕНАДА ого... ...рэхи немецүүдэй хамгаалгын га... ...тулгууриин шухала пунктнууд бо... ...ШТАДТ, НЕҮНХИРХЕН, ГЛОГГНИТЦ ...удые эзэлэн абаба.

...ШТАДТ ба бусад нэрлэгдэһэн го... ...эзэлэн абахын түлөө бэлэһэн байлдаа... ...рал-полковник ГЛАГОЛЕВ, генерал... ...ИХВАТАЕВ, генерал-лейтенант МИ... ...рал-лейтенант ТИХОНОВ, генерал... ...ДСТВЕНСКИЙ, генерал-майор ДЕ... ...генерал-майор БОБРУК, генерал... ..., генерал-майор БЛАЖЕВИЧ, гене... ...АНОВ, генерал-майор БОГДАНОВ, ...р ДЖАХУА, генерал-майор ПАН... ...полковник СТЕПАНОВ, полковник ...ковник ПАРФЕНОВ, полковник ЛА... ...ой сэрэгүүд; артиллериин генерал... ...НЕДЕЛИН, артиллериин генерал... ...ОЗНЮК, артиллериин генерал-майор ...артиллериин генерал-майор ЦИКАЛО, ...генерал-майор ГУСЕВ, артилле... ...-майор ДАНЬШИН, полковник ГОН... ...полковник ЧЕРНОВ, полковник ГОЛ... ...полковник БУЛАХТИН, подполковник ...майор ВОРОНОВ гэгшэдэй артил... ...танкова сэрэгүүдэй генерал-пол... ...ИЧЕНКО, генерал-лейтенант РУС... ...танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ...танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ..., танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ..., танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ...Т, полковник ОБРАЛЕНКОВ, полков... ...Н, полковник ВЕРБА, полковник ...полковник ОСТАПЕНКО, полковник ...полковник СЕЛЕЗНЕВ, полковник ...полковник САХАРОВ, подполковник ОВЧАРОВ, подполковник САРОЧИНСКИЙ, подполковник СИМАНЬ, подполковник ПРИВАЛОВ, подполковник ШАЛЫГИН гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-полковник СУДЕЦ, авиациин генерал-лейтенант ЗЛАТОЦВЕТОВ, авиациин генерал-лейтенант ТОЛСТИКОВ, авиациин генерал-майор КОРСАКОВ, авиациин генерал-майор ТИЩЕНКО, полковник ИВАНОВ, полковник ТЕРЕХОВ, полковник НЕДОСЕКИН, полковник СМИРНОВ, полковник УЛЬЯНОВСКИЙ, подполковник ШАТИЛИН гэгшэдэй лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-полковник КОТЛЯР, полковник ВОДОВАТОВ, полковник ФАГЕЕВ, полковник НОМИНАС гэгшэдэй сапёрнууд; хэлхее-холбоной сэрэгүүдэй генерал-лейтенант КОРОЛЕВ, авиациин генерал-майор МОРОЗОВ, полковник КОТКОВ гэгшэдэй хэлхее-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тулада ВИНЕР НОЙШТАДТ болон бусад нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ эхэр шалгараһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, апрелиин 3-да, 21 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбоя нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абаһан 3-дахи УКРАИНСКА фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн эхэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ, Эхэ ороной өөрынгөө үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй түлөө ВИНЕР НОЯШТАДТ болон бусад нэрлэгдэһэн городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанадай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнүүд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

...апрелиин 3. № 328.

...ЛОРУССКА ФРОНТ. Генерал-лейтенант ОСЛИКОВСКИИН гвардейскэ мо... ...ы Нойштеттин город соогуур гаража ябана.

ШЭНЭ ҮЗЭГЭЙ ҺУРАЛСАЛЫЕ ЭНЭ ДАРЫ ЭХИЛХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Хүдөө нютагуудай культурна дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ социализмын замаар саашадаа хүгжэжэ болоно гэжэ агуухэ Ленин багша нүгшэхынгөө урда тээхэнэ хэлэһэн байгаа. Советскэ правительство ба большевистскэ парти, арадуудай агуухэ вождь нүхэр Сталин болбол уужам ехэ оронойнгоо улад зоной культурна дэбжэлтыень жэлһээ жэл бүри бадаруулха хэрэгтэ тон ехэ анхаралаа табижа ерэһэн байна. Тэрэнэй эшээр гэтээрэлөй, юрэнхыдөө культурна хүдэлмэри үзэгдөөгүй үндэр хэмжээдэ үргэгдөө.

Манай эндэ хүдөө нютагуудта һууһан арад зоной культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэг мүнөө үелэ шэнэ, ород үзэг бэшэг шудалха ябадалтай нягта холбоотой байна. Арад зоной эрдэм номтой болгохо ябадал культура болбосоролые саашань дэбжүүлхэ аргануудые бидэнэй урда делгэжэ үгэнэ.

Тиимэ дээрэһээ «Бурят-Монгол арад зоной дунда шэнэ үзэг шудалха хүдэлмэриие шангадха тушаа» 1945 оной февралиин 16-да гаргаһан БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоол хадаа тон ехэ политическэ удхатай байна. Республикын правительствын энэ тогтоол культурна болбосоролые улам хурданаар хүгжөөхэ, пропаганда ба агитациин элдэб олон аргануудые дүүрэн хэрэглэжэ, арад зоной дунда коммунистическэ хүмүүжэлэй хүдэлмэриие улам үндэр дээдэ хэмжээндэ үргэхэ гэһэн удхатай.

Засаг захиргаанай нютагуудтахи органууд болбол партийна хүтэлбэрилхы органуудай туһаламжатайгаар гүрэн түрын энэ тогтоолые бэелүүлхэ тушаа тон ехэ эмхидхэлэй ба хүмүүжэл һуралсалай ажал хэхэ ёһотой.

Түрүүшын түрүүндэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй 14-һөө 50 хүртэрхи наһанай бүхы хүн зоной тоо энэ дары абажа, тэдэнэй дунда шапартай һайн һуралсал хэжэ эхилхэ хэрэгтэй. Ехэ наһаганда шэнэ, ород үзэг зааха харюусалгатай хүдэлмэридэ багшанар, хүдөөгэй албахаагшанар ба һургуулиин бэлигтэй бэрхэ шабинарые үргэнөөр хабаадуулха шухала. Колхозуудай правленинүүд гансахан байра бэлдэхэ, керосин болон ном, тетрадь, карандаш гэхэ мэтын һуралсалай зүйлнүүдээр хангаха тэды бэшэ, харин һуралсалай шанар ба эмхиин хойноһоо засагай газарай үмэнэ түлөө харюусаха уялгатай. Аймаг ба сомоной гүйсэдхэхэ комитедүүд үдэр бүриин хүтэлбэри хангажа, сессинүүд ба заседанинүүд дээрэ һуралсалай ябаса тухай хэлсэжэ байха зэргэтэй.

Мүнөө БМАССР-эй Совнаркомой тэрэ шухала тогтоол гараһанһаа хойшо һараһаа үлүүтэй саг үнгэрбэшье һаань, тон бага хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тункэнэй, Сэлэнгын, Баргажанай аймгуйсэлкомууд энэ гэхэ юумэ үшөө хээдүй һууһаар. Тэрэ тогтоолой ёһоор республикын Наркомпрос нилээд олон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ уялгатай байгаа Гэбэшье тэрэнэй олонхи зүйлнүүдые хүсэлдүүлээдүй, нобиноржо байна. Бурят-монгол бэшэгые ород үзэг дээрэ оруулһан ябадалай тон ехэ политическэ удхашанар тухай арад зоной дунда ойлгуулалжын хүдэлмэри тон һулаар ябуулагдана. Энэ хэрэгтэ олонхи аймагай газетэнүүд үшөө ороосоодүй. Бурят-монгол бэшэгые ород үзэг дээрэ оруулһан тухай политическэ удхатай һонирхолтой лекци нэгэшье айкомой секретарь, нэгэшье аймгуйсэлкомой түрүүлэгшэ үшөө уншаадүй байна.

Мүнөө саһан хайлажа, хабар боложо байна. Нэгэ хэдэн хоногһоо хабарай тарилга эхилжэ, хүдөө нютагуудта сүлөөгүй шахарду саг ерэхэнь. Тиимэ дээрэһээ шэнэ үзэг шудалха тушаа эмхидхэлэй бүхы асуудалнуудые түргэнөөр шиидхэжэ, һуралсалай хүдэлмэриие бригада, фермэ, тосхон бүхэнэй байдалтай таарулан зохёохо гээшэ гансахан аймаг сомоной комиссинуудай бэшэ, мүн нютагуудтахи хүтэлбэрилхы эмхи зургаануудай бултанайнь зайлашагүй шухала уялганууд болоно. Хабар ба зунай сагта шэнэ үзэгэй һургуули эмхидхэлгэ хэрэгһээ нютагуудтахи хүтэлбэрилхы эмхи зургаануудай, гэгээрэлэй органуудай хүдэлмэриин сэгнэлтэ дулдыдаха байна. Городуудта шэнэ үзэг шудалха ябадалые саг үргэлжэ ба эмхитэйгээр ябуулха хэрэгтэ ямаршье юумэ һаал тойбо татахагүй байна. Гансал тэрээндэ харюусалгатайгаар, эмхитэйгээр хандаха ябадал республиканска организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдһөө, городой хүн зонһоо эрилтэнэ.

Шэнэ үзэг шудалха хэрэгтэ партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд эгээн түрүүн үльгэр жэшээ харуулхань ластай.

Шэнэ үзэг шудалжа, бултадаа уншадаг ба бэшэдэг болохын түлөө эрмэлзэлтэйгээр һуралсая!

Стахановска вахтда жагсаад...

Нормоёо 2.400 процент дүүргэбэ

НВЗ-гэй вагон заһабарилгын пунктын мастер нүхэр Лымарь стахановска вахтда жагсаба. Тиихэдээ нүхэр Лымарь хүдэлмэридөө һайнаар бэлэдхэжэ, өөрынгөө балташан Овчинниковтай хамтаржа үдэрэйнгөө нормые ... Тэрэ... лэн ажалай үндэр бүтээсые түмэршэ дархан нүхэр Виславтуйлана.

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо эдэ хоёр стахановецууд ажалай үндэр бүтээсэнүүдые улам ...

Верховно Главнокомандадагшын

ПРИКАЗ

2-дохи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал МАЛИНОВСКИДО

Фронтын штабай начальник Генерал-полковник ЗАХАРОВТА

2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд ДУНАЙН урда эрьеэр добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, апрелиин 2-ой үдэрэй дүүрэхэ багта харгы замуудай шухала узел болохо МАДЬЯРОВАР городые эзэлээд, мүнөөдэр, апрелиин 3-да румынска сэрэгүүдтэй хамта ВЕЛЬКАФАТРА хадын урда хормойдохи немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгуурийн пункт болохо КРЕМНИЦА город ба түмэрзамай станциие эзэлэн абаба.

МАДЬЯРОВАР ба КРЕМНИЦА гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө байлдаануудта генерал-лейтенант ПЕТРУШЕВСКИЙ, генерал-лейтенант ЖМАЧЕНКО, румынска армиин корпусой генерал ДЭСКЭЛЕСКУ генерал-майор БИРМАН, генерал-лейтенант РУБАНЮН, генерал-майор ШКОДУНОВИЧ, генерал-майор АФОНИН, генерал-майор РУМЯНЦЕВ, генерал-майор СОСЕДОВ, генерал-майор МАРГЕЛОВ, генерал-майор НАРАМЫШЕВ, генерал-майор УМАНСКИЙ, полковник ПИГИН, полковник СТЕРИН, полковник ДЖЕЛАУХОВ, полковник КОВТУН-СТАНКЕВИЧ, полковник ДЕРЗИЯН, полковник ГУЩИН, полковник БАЛДЫНОВ, полковник САЖИН, полковник ЦАЛАЙ гэгшэдэй сэрэгүүд; артиллериин генерал-майор АЛЕКСЕЕНКО, артиллериин генерал-майор КОРЕЦКИЙ, артиллериин генерал-майор ПАВЛОВ, артиллериин генерал-майор ИВАНОВ, полковник БОРИСОВ, полковник САЛАНСКИЙ, полковник ЛИХАЧЕВ, полковник МОТОВ, полковник ПАВЛОВ, полковник КОМАРОВ, подполковник КОЛОМИЙЦЕВ, подполковник БРЕЕВ, подполковник КАЗАК, подполковник СМИРНОВ, подполковник ЛИТВИНЕНКО, подполковник ГУБЕНКО, подполковник ЯРГИН, подполковник ГЛУЩЕНКО, майор ЩЕРБИК, майор БЫСТРОВ, майор БОРОДИН гэгшэдэй артиллеристнууд; танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант АХМАНОВ, генерал-лейтенант СВИРИДОВ, полковник РУМЯНЦЕВ, полковник ШТАНЬКО, полковник ЛЯЩЕНКО, полковник ТРОЦЕНКО, полковник КИРИЛЛОВ, полковник ОГНЕВ, подполковник ИВЛИЕВ, подполковник ТЯГУНОВ, подполковник ШЕВЦОВ, подполковник ЧИЧЕВ, подполковник ЧЕРНЕНКО, подполковник РАДЬКО, подполковник КОРСЕЕВ, подполковник ЛОГИНОВ, подполковник ГРЕБЕНЮК, подполковник ГОРДЕЕВ, полковник РОГАЧЕВ, подполковник РЕЖАНОВ, майор ИВАНОВ гэгшэдэй танкистнууд; авиациин генерал-лейтенант СТЕПИЧЕВ, дивизионно генерал-ИОНЕСКУ, полковник ШУТЕЕВ, полковник ЧИЖИКОВ, полковник БЛАГОВЕЩЕНСКИЙ, полковник РУББЭ, полковник БУРДУЛОЮ гэгшэдэй лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ПЕТРОВ, полковник ВЕТРОВ, полковник КАЛИНИЧЕНКО, полковник БУДАРИН гэгшэдэй сапернууд; полковник ЕГОРОВ, полковник ГОРЕЛКИН, майор ВОЛЧКОВ, майор ПОПОВ гэгшэдэй хэлхээ-холбоошод шалгаржа гараба.

Иигэжэ туйлаһан илалтые тэмдэглэхын тула да МАДЬЯРОВАР болон КРЕМНИЦА гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан соединенинүүд ба частьнуудые орденуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, апрелиин 3-да, 22 часта манай Эхэ ороной столица МОСКВА болбол нэрлэгдэгшэ городуудые эзэлэн абаһан 2-дохи Украинска фронтын шэн габьяата сэрэгүүдтэ, тэрэ тоодо румынска армиин корпусно генерал ДЭСКЭЛЕСКУ гэгшын сэрэгүүдтэ зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр дахин артиллериин буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салютмэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудые хэһэнэй түлөө МАДЬЯРОВАР ба КРЕМНИЦА гэдэг городуудые эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудта хабаадалсаһан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байхын түлөө болоһон байлдаануудта ами бэеэ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецкэ булимтарагшад үхэжэ тонилог!

Верховно Главнокомандагша Советскэ Союзай Маршал ***И. СТАЛИН.***

1945 оной апрелиин 3. № 329.

Москва, Кремль.

Нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Дайсание өөрынь эшээн соо бутасохижо ябаһан манай шэн габьяата Улаан Армиин геройлэскэ иалтануудаар зэригжэһэн Бүрят-Монгол АССР-эй Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» артелиин эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд болбол дайсание түргэнөөр эсэслэн бутасохижо һалгаахын түлөө Улаан Армидаа туһалхын түлөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын һайнай үедэ бүхы хүсэеэ хандуулжа, танк болон самолёдуудые бүтээлгэдэ 550.000 түхэриг өөһэдынгөө нөөсэлгэһөө суглуулбабди. Энээнһээ гадна, бидэнэр хадаа Улаан Армида дайшалхы самолёт үгэһэн байнабди.

Бүрят-Монголые сагаангвардеецүүд болон интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэлэй ойе тэмдэглэхын тулада манай колхозой члегүүд «Заиграйн колхозник» гэжэ танкова колонно бүтээлгэдэ дахин нэмэлтэ болгон 70.000 түхэриг өөһэдынгөө нөөсэлгэһөө суглуулаад, гүрэнэй банкда оруулба. Манай аша туһын бишнихан энэ мүнгэн немецко-фашистска булимтарагшадые бутасохихо ниитын хүргэтэ туһаламжа болог лэ.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович, манай советскэ Эхэ оронние жаргуулан ба тэрэнэй дайсадые һүрдүүлэн байхын түлөө элүүр мэндэ ба олон-олон жэлдэ ажаһуухые хүсэнэбди.

Колхозой түрүүлэгшэ **САНЖИЕВ.**

Парторганизациин секретарь **ГАЛСАНОВ.**

Заиграево, Бурят-Монголой АССР.

„Улаан-Эрхирик“ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр САНЖИЕВТА Парторганизациин секретарь нүхэр ГАЛСАНОВТА

«Заиграйн колхозник» гэжэ танкова колонно байгуулгада дахин нэмэлтэ болгон 70.000 түхэриг суглуулһан «Улаан Эрхирик» колхозой эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта минии ахатуугай амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

СССР-эй СОВНАРКОМДО

1945 оной февраль һарада тракт... хүдөө-ажалай машинануудые заһа... түсэбөө дүүргэхын түлөө област... хизаарнууд ба республикануудай бү... социалистическэ мүрысөөнэй дүнгү...

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет болбол трактор болон хүдөө ажалай машинануудые заһабарилха түсэбөө дүүргэхын түлөө областьнууд, хизаарнууд ба республикануудай Бүхэсоюзнэ социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, социалистическэ мүрысөөндэ доро дурсагдагша областьнууд болон республикануудые илаһанда тоолоод, ТОГТООХОНЬ:

1. Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан Тугуудые барюулжа, тогтоогдоһон мүнгэн шангуудые үгэхэ гэбэл:

А) намар-үбэлэй заһабарилгын түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө —

Белорусска ССР-тэ

Украинска ССР-эй Сталинска областьдо

Украинска ССР-эй Днепропетровскэ областьдо;

Б) февраль һарада заһабарилха түсэбүүдээ д... түлөө —

Ивановска област...

Брянска областьд...

2. Трактор заһаб... бүдэө дүүргэһэн д... ша областьнууд бол... канууд һайн хүд... дэглэхэ гэбэл: А... ССР, Армянска ССР... ССР, Дагестанска А... Кировог... колаевска, Одесскэ... ловградска областьн... ска ССР-эй Караган... ласть, Ленинградс... Таджикска ССР, Ки... Карело-Финска ССР, ... ска, Великолукска, ... Горьковско, Кировск... ско, Ленинградска, ... Челябинска ба Яр... ластьнууд, Коми А... ска АССР ба Якут...

Иигэжэ бэшэхэдэ баян ургаса ер...

(„За большевистские темпы“—ВКП... Мухар-Шэбэрэй айкомой ба ажа... депутадуудай аймсоведэй орга...

Эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай үндэр баян ургаса абахын түлөө тэмсэлдэнь большевистскэ хэблэлнай ехэхэн аша туһа үзүүлдэг ба үзүүлжэшэ байна.

«За большевистские темпы» гэжэ газетэ үндэр баян ургаса абахын түлөө ямар хүдэлмэри хээб гэжэ хараад үзэе. 1944 ондо гаргаһан 29 номернуудтаа тракторна бригаданудай хүдэлмэри тухай 80 бэшэг тунхаглаа. Тэдэнэй 21-нийнь үндэр шанартай үрһэнэй фонд байгуулха, үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха, поли дээрэ наг шэбхэ шэрэжэ гаргаха, тарилгын урда тээ газарай элдүүри хэхэ болон тариаһай бүртаг үбһые сэбэрлэхэ асуудалнуудта зорюулагдаһан байха юм. Эдэ материалнуудай хахадһаа ехэнхинь түс газетын хоёрхон номерто тунхаглагдаа. Нүгөөдэ 27 номернуудтань полевой хүдэлмэри тухай гансал 9 статья бэшэгдэһэн байна.

«Бүрят-Монгол АССР-эй хүдөө ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол соогоо ССР Союзай Совнарком болбол «хүдөө-ажалай культуранууудай ургасые дээшэлүүлхэ» гэжэ манай республикын урда ехэ шухала зорилго табяад, тэрэнэй тулада «газарай хүрьһэ элдүүрилгые эрид һайжаруулха, хаһа сагсоонь пар хахалха, поли дээрэһээ бүртаг үбһэнтэй тэмсэхэ, хүдөө ажалай бүхы хүдэлмэринүүдые саг болзортонь үнгэргэхэ» гэһэн асуудалнуудта гэл анхаралаа хандуулхыень советскэ газартаряалангай органуудые, МТС болон колхозуудые уялгаһан байна. Правительствын энэ заабари хадаа түс газетын үдэр бүриин дайшалхы программа болохо үгэхэ ёһотой байгаа.

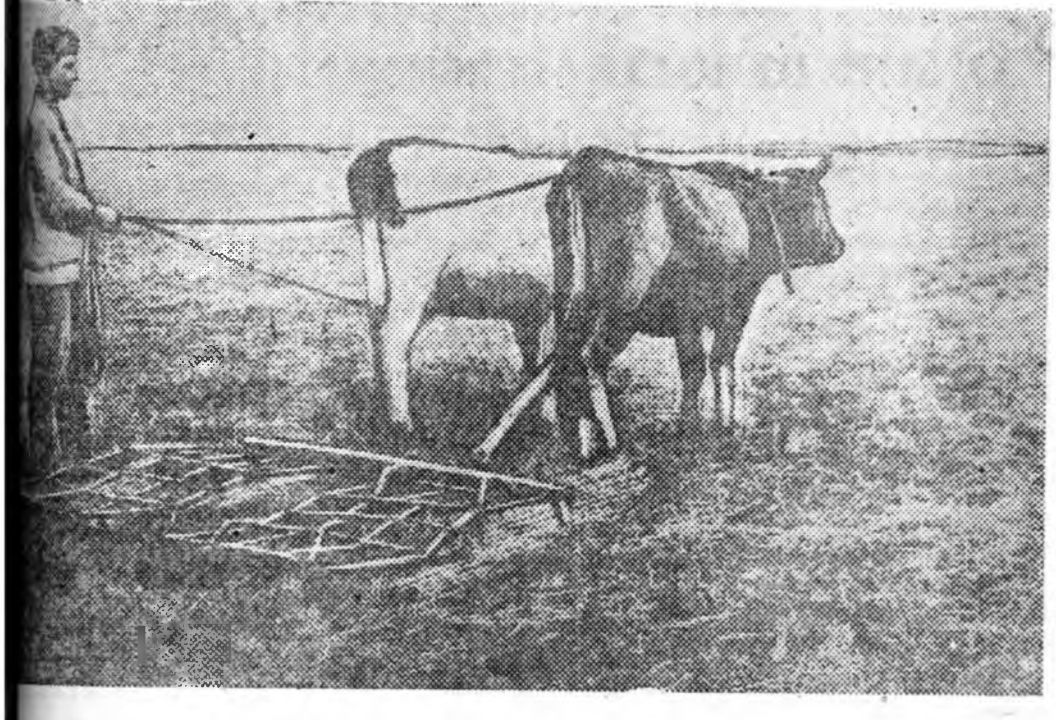
Гэбэшье, «За большевистские темпы» гэжэ газетэ болбол хүдөө-ажалые дээшэлүүлхэ тухай тон шухала асуудалда мүнөө жэлдэшье хайша хэрэгээр хандажа байна.

Хабарай тарилга... бэлэдхэхэ гэһэн Кал... рэмжэтэ колхозой... уряал гаргаһан бай... һээр хоёр һара хах... Энэ газетэ хадаа К... рэмжэтэ колхозой... уряал тушаа нэгэш... шээгүй. Тэд, тэрэ... юй хүдэлөөн болго... юундэ хэблээ юм г... тын редакторһ... а...

Һүүлшын хоёр һ... тэй саг соо тариан... далаар 17 статья... Эдэ корреспонденци... газетэ юу бэшээб? ... да мартын 2-ой ном... харюу үгэнэ. Бухы... мернуудтаал адли... лэн», «хэлэһэн ут... «ойн урда тээ абта... нууд дүүргэгдөө», ... утталга» гэһэн юр... таар бэшэнэ. Иим... шанартай юрэнхы... өөдтэй аша үрэ үг... линнь мэдээжэ.

Харин мүнөөдэрэ... саар бэшэхые эри... бэрэй аймаг наг ш... рэ шэрэжэ гаргаха... шубуунай аргал су... бөө оройдоо 80-... үрһэ хааха ажал... шан ябана. Юрэн... аймаг хабарай тар... тагүй бэлэдхэлтэй. ... нууд болбол тарил... гаар бэлэдхэжэ ба... руулна. Энээн ту... газетэ юунэ бэшэн... Түбхын түрүүнэ... бэдэто байдал һайс... ба большевистскэ ... жэлэл хэхэ ябадал... луулаг дээрэһээ И... аймагай газетэ юрэ... хоо молхёор бэшэн...

Дутуу дунданууд... бэшэ, тэрэние усал... эрид хурса шүү... үргэнөөр дэлгэрүү... гэжэ түс газетэ... Передовицын һануул...

...аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Киселевой звено эртын бэрнойл-...рай шииг барижа байна.
...рэ: борнойшон А. Г. Булыгин «Зиг-заг» борнойгоор газар бэрнойлжо ябана.

А. Поповой фото.

Киселёвой звено полидоо гараба

...ЕВО. (*Телефоноор абтаба*). ...*нэрэмжэтэ колхозой член* ...*суута ефремовец Серпион* ... *Киселёвой хүтэлбэрил-* ...*членүүд полидоо эмхитэй* ...*а, тарилгын урда тээхи* ...*түүбэрилэн эхилбэ.* ...*апрелиин 5-ай байдалаар* ...*түүбэрилэн борнойлоод* ...*нойлгодо хабаадаагүй ондоо* ...*газараа уһалха бэлэдхэл ябуулжа, тэрэшэлэн һайрам тогтоожо байха юм.*

Мүнөө жэлдэ нүхэр Киселёвой звено 100 га тарилга хэхэ байна. Тарилгын хүдэлмэри шиидхэжэ гараха 12 хүн, 10 мори, 10 сар болон бусад зэр зэмсэгүүдээ бүгэдынь абаад полидоо гаранхай.

Р. САФРОНОВ, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

Алдуугаа заһажа шадахабди

...агротехникын заабари ...н дээрэһээн үндэр ...түйлажа, шадаагүй ...эхэ хэлэхэ хэрэгтэй. ...а талха тушааха ...өө үритэй байгаа... ...элдэ хабарай та... ...саг соонь, агротех... ...хэмжээндэ үнгэр... ...һэн алдуу эндүүгээ ...үсалгатай зорилго ...ой бүхы членүүдэй ...дана.

...» колхоз болбол ...гай томохон колхо... ...мүн. 1400 гектарта ...льтурануудай тарил... ...хамтын суглаагаар

...хоз «Боргойн сагаан ...һуудаг. Эгээл нимэ... ...сагта агротехническэ ...ануудые бүхы по... ...хэхэ угаа шухала ...шье, энэ үндэр баян ...а нүхэсэлэй нэгэн ...е манайхин түсэбэй ...дүүрэн бэелүүлжэ ...һабди. Жэшээлхэдэ, ...зар дээрэ саһа тог... ...аад, 280 гектар ...тогтоогдоо. 8.700 ...шэбхэ зөөбэрилхын ...шарга адхагдаа. ...ргал, үнэһэ, намарай ... хэгдэхэ газараа ...гэхэ мэтын шухала ...ганууд дүүргэгдээ... ...на дутагдалаа мүнөө ...һабди.

...һаа пар гээшэ баян ...этэ зэбсэг мүн. Тэ... ...ар ойлгоод, үнгэрэг... ...ар хахалха түсэбөө ...ар дүүргэһэн бай... ...жэлдэ бүхы та... ...дээрэ хэхэмпай. ...ые саг болзор ...жэ шадаа һаа, мү... ...дэр баян ургаса ...эргшэ жэлэйнгээ ...усадхаха аргатай ...

Хабарай тарилгын үедэ бригада, звенонуудаар ажалай эмхидхэлгые зүбөөр зохёохо тушаа бидэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд гол анхаралаа табинабди. Мүнөө бригада, звено бүхэндэ тэдэнэй тарилга хэхэ газарыень, машина зэмсэг болон мори унааень таһалжа үгэбэбди. Мүн үрһэ хүрэнгэ, унаа моридто хэрэглэгдэхэ үбһэ тэжээл таһалагдажа үгтөө.

Тарилгын хүдэлмэрииие 10—12 үдэр соо үнгэргэхэ үйлэдбэриин түсэб зохёогдоод, хамтын суглаан дээрэ баталагдаа. Энэ түсэбтэй тарянажалай бригада ба звено бүхэнэй членүүд танилсаба. Һаяхан хабарай тарилгада бэлэдхэхэ ябадалые шалгадаг гүрэнэй комисси манай хүдэлмэрииие шалгажа үзөөд, тарилгада хангалтатайгаар бэлэдхэлтэй гэжэ тоолобошье һаа, дутуу дунда зүйлнүүдые бага бэшэ олоһон байна. Түбхын түрүүндэ, тарилгада хэрэглэгдэхэ унаагай хүсые муугаар бэлэдхөхэ гэжэ тоолоһон бэлэй. Тарилгада ябаха 180 толгой моридһоо мүнөө тамир шадалаар муу дээрэ харагдаһан 60 толгой морид амаралтада табигдахаһаа гадна, 18 эмнэг мори, 15 толгой үнеэ сарнууд хүллэлгэндэ һургагдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Сагаан-Уһанай МТС-эй тракторна паркын обор нобшоор хүдэлмэрилжэ, даалгабарита нормоёо дүүргээгүй дээрэһээ манай колхоз тарилгын һүүл багта сэхэхэн хүндэ байдалда ороһон байгаа. Ушар нимэһээ унаа моридые тарилгада дүүрэн бэлэдхэхэ угаа шухала болоно. Мүнөө жэлдэ МТС бэлбол 400 гектар тарилга хэхэ түсэбтэй.

МТС-эй тракторна паркаар хахалагдаха участогууд тэрэнэй бригаданууд таһалагдажа үгтэбэшье һаа, МТС-эй дирекци болбол трактористнуудай байха байрые эртээнһээ заһабарилжа түхеэрхэ болон бусад бэлэдхэл эршэмтэйгээр хөдэтгүй байханиь тон гайхалтай байна.

Аймагай газарай таһаг тарилгада бэлэдхэлээр тон бага туһаламжа хүргэнэ. АЗО-гэй хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хүтэлбэрииие ганцахан лэ тоо мэдээ нэхэһэн саарһаар хизаарлана. Һаяхан болоһон аймагай партийна конференци дээрэ обор нобшоор хүдэлмэрилдэг колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дутуу дунда зүйлнүүд, АЗО-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй хапталтагүй хүдэлмэри эрид шууд шүүмжэлэгдээ. Тэдэнэр саашадаа өөһэдынгөө хүдэлмэрииие мүнөө үеын оршон байдалай эрилтын ёһоор шэпэдхэн табихабди гэжэ найдуулһан юм. Гэбэшье, АЗО-гэй агрономууд колхозуудаар ябажа, тэдэнэй үйлэдбэриин түсэбүүдые нарижуулха хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлээдүй зандаа байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй болоно.

Сэрэгэй дүрбэдэхи хабарай тарилгые агротехническэ богонихон болзор соо үнгэргэхэ хэрэгые имагта ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлаха ябадал шиидхэхэ тулада социалистическэ мүрысөөнэй долгине поли дээрэ үшөө ургэдхэхэ гээшэ колхозник бүхэнэй арюун нангин уялга мүн.

Хабарай тарилгын үедэ ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, мүрысөөндэ шалгаржа гараһан түрүүшүүлые шагнаха зорилготойгоор колхозой правлени бэлбол культурна фондһоон 11.000 түхэригэй шагнал тогтообо.

Манай эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд тарилгын хүдэлмэрииие богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, нёдондо нойнгоо алдуу заһажа шадаха.

Д. БАДМАЕВ, Зэдын аймагай «Социализм» колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Дутуунуудаа элирүүлэн усадхана

Бичурын аймагай Крупскаягай нэрэмжэтэ колхоз хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга, агротехническэ хэмжээ-ябуулганүүдые энэ жэлдэ эршэмтэйгээр үнгэргэжэ байна. Поли дээрэ 4.000 мянган шарга наг шэбхэ шэрэжэ, 15 центнер шубуунай аргал, 35 центнер үнэһэ суглуулаа. Мүн 300 гектар тариянай газар дээрэ саһан тогтоогдоо.

Колхозой түмэршэ дархашуул 30 плуг, 9 сеялкэ, 30 борной гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүдые эрхим шанартайгаар заһабарилжа бэлэн болгонхой. Тэрэшэлэн тарилгада ябаха мори унаануудаа амарууланхай.

Мүнөө үедэ тус колхозой членүүд тарилгада бэлэдхэлэй хэдэн удаа шалгажа, тохёолдоһон дутуунуудаа усадхажа байна.

Г. БАНЗАРОВА.

Моридоо һайнаар харууһална

Дабаатын сомоной «Улаан-Эрхирир» колхоз (Заиграй) хабарай тарилгада хаһа соонь бэлэдхэжэ хүсэн түгэс болоод байна.

Тарилгын хүпгэр хүдэлмэридэ ябаха 40 гаран мэрин амаруулагдаһаар һараһаа абан боложо байха юм. Моришод Г. Цыдыпов, Ш. Даржаев, Ц. Цыбденова гэгшэд моридоо эролдосотойгоор харууһалан шадал шэпээень дээшэлүүлжэ байна.

Ц. ЦЫДЫПОВ.

34 хониндоо 52 хурьга абаба

«Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй 1944 оной августын 7-ой тогтоолой толилогдоод байхада «Шэнэ ажал» колхозой түрүү хонишод Долгор, Гама хоёр хонидоо тэбир тарганаар үбэлжүүлжэ, нэгэшье хурьга хоролтогүйгөөр тэпжээхэ бүхы хэмжээнүүдые абаһан байна.

Тэрэнэйнтээ ашаар эдэ хоёр хонишод үбэлэй түлэг хүйтэнииие амгалан тайбан дабахатаяа хамта, хонидоо эхирлүүлжэ элон хурьгадые абаад хоролтогүйгөөр тэпжээжэ байха юм. Мүнөө Долгор хонишон 34 хониндоо 52 хурьга, Гама 35 хониндоо 48 хурьга абаад бүгэдынь элүүр энхээр харууһалжа байна.

Шэнэ түлнүүдээ хоролтогүйгөөр үсхэбэрилжэ байһан эдэ хоёр түрүү хонишод хониндоо абтаха ашаг шэмыень арбидхахын түлөө өөһэд хоорондоо мүрысөөд улам эршэтэйгээр ажаллана.

Ц. ГАРМАЕВ, (Хоринай аймагтахи манай корреспондент).

Ямаадаа эхирлүүлнэ

Хони үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, тэдэнһээ абтаха ашаг олзые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үнэн сэхээр оролсоһон Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой (Ярууна) түрүү членүүд 1945 оной түл абалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ байна.

Хонинэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи мүрысөөндэ нүхэр Будаева гэгшын хүтэлбэрилдэг гүүрт түрүүлэнхэй. Тус гүүртынхид мүнөө жэлдэ ямаадаа олоор эхирлүүлжэ, 85 ямаанһаа 108 ишэгэ абаад нэгэшье хоролтогүйгөөр тэпжээжэ байна.

Тэрэшэлэн дээрэхи гүүртынхид үбэлэй һарануд соо ямаадаа тураагаагүй байха юм.

Хабарта хангалтатай бэлэдхэл хэнэ

Заиграйн аймагай «Оборона СССР» колхозой членүүд нютагай үтэгжүүлгын зүйлнүүдые мүнөө жэлдэ барагаар бэлэдхэжэ байна. Поли дээрэ 1.144, огородой газар болон парнигта 4.407 шарга наг шэбхэ гаргаихай. Мүн 111 центнер үнэһэ, 20 центнер шубуунай аргал суглууһан, 25 центнер фекали бэлэдхэһэн байна. Тэрэшэлэн 335 гектар тариянай газар дээрэ саһа тогтооһон байха юм.

Хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдые түмэршэ дархашуул Чимитцыреп Очиров, Дымбрыл Дашиев гэгшэд амжалтатайгаар заһабарилжа, 22 плуг, 4 сеялкэ 9 борной бэлэн болгоо. Мүнөө үедэ хомут тоног гэхэ мэтэнүүд һайн шанартайгаар заһабарилагдажа байна.

Хабарай тарилгын үе соо хэрэглэгдэхэ үбһэ тэжээл таһалагданхай. 30 унаа морин ажалһаа сүлөөлэгдэжэ, түсгаар харууһалга доро амаруулагдажа байха юм.

Ц. ЦЫРЕМПИЛОВ. (Манай корреспондент).

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДААР НАГ ШЭБХЭ ШЭРЭХЭ, ҮНЭҺЭ СУГЛУУЛХА ТҮСЭБҮҮДЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной апрелиин 1

Аймагууд	Наг шэбхэ шэрэлгэ (процентээр)	Үнэһэ суглуулга (процентээр)
Хэжэнгын	106,0	55,6
Түнхэнэй	105,2	83,2
Закаменай . . .	100,2	100,0
Байкало Кударын	99,2	77,7
Сэлэнгын	95,[illegible]	73,6
Кабанскын . . .	94,8	5[illegible],7
Хоринн	87,[illegible]	75,8
Торейскэ	85,[illegible]	8[illegible],8
Яруунын	8[illegible]	80,4
Мухаршэбэрэй .	81,[illegible]	74,0
Прибайкальскэ .	81,[illegible]	68,2
Ивол гын . . .	80,9	78,7
Хойто-Байгалай .	76,7	36,8
Баргажанай . .	73,6	92,4
Бичурын . . .	73,0	69,8
Тарбагатайн . .	71,4	42,4
Заиграйн	65,0	52,9
Зэдын	64,2	73,6
Кударын	60,0	76,0
Курумканай . . .	60,0	54,2
Баунтын	56,1	34,0
Хэжэнгын	50,4	64,0
Хамта . .	80,4	68,8

Ахын аймагһаа мэдээн абтаагүй.

Партизан Ромашко (Рассказ)

...Партизан Ромашко үнгэрэгшэ һүни тагнуулда гараад, тосхоноор ябажа ябатараа гэнтэ немецүүдтэ баригдажа, нэгэ сарай сою хаб яб хаалгажархиһан байгаа. Үглөөнэй эдеэлээшьегүй аад зосоонь харалжа, амань хатана. Зэрлиг немецүүдтэ буугай хүрээр ёборуулажа сохиулажа бөөнь ташхэд тамираа алдашоо.

һүни боложо эхинэ. Зунай һүни, нюдэ алдама харанхы. Тэрээнэй һууһан сарай соо жэн балай, хүнэй ерээд сохижорхиххөөшье байгаа һаань обёорохыш аргагүй. Ромашкые түүжа асараад сарайруу түлхижэрхихэдэнь хүн дээгүүр бүтэрэн унашаба. Гэрэнь, түрэл садӑнайнь Гришко үбгэн амиа алдашоод хэбтэжэ байба.

Элдэб олон юумэ бодоно. Тэрэнэй зосоонь ехэ галай түрэжэ байһандал болоод, элэ бузар немецүүд зэрлигээр аашалдагтань хорёо бусалжа, тэсэнэгүй. Шүдөө зуубхилна. Нойрынь хүрэнэгүй, байд-байд гээд лэ шагнаархана. Нэгэ шагнахадань — сарайн үүдэндэ харуулда байһан немецүүдэй хурхирха дуулдахадал гэбэ.

Гэрэ һамбаагаар Ромашко сарайн хаагаар малтажа эхилбэ. Хюмһа, хурганууднйнгаа үбшэн болошотор малтаба. Малтад гээд лэ шагнана—хурхирһаар лэ зандаа.

Малтажа малтажа, хүнэй ёохон гэжэ гулдиржа гарахаар нүхэ гаргаба. Шагнана—хурхирһаар. Тэрэ, Гришкогой бэеые нүхэндөө дүтэлүүлбэ. Тиигээд өөрөө гулдиржа гараба. Юуншье харагданагүй, үүрэй харанхы тулахынэ. һэбшээн үлеэнэ. Тэрэ Гришкогой бэе татажа гаргаба. Баһа харуулын немец һэрижэнэ аа гү гэжэ һанаагаа эдэ нюргаруунь мүлиһэ хэжэрхиһэндэл болоно. Гришкогой бэеые абажа үргэлөөд саашаа харанхы зооруу ябаба. Огторгойн олон мушэд анаб анаб гэлдэнэ. Энэ, үйтхарта үдэр һүнинэ нюрган лэ партизан Ромашко түлижэ зүбжэжэ ябана. Нэгэ баахан амаржа, амиа дараад саашаа гарана.

2

Хонишухан үнэнтэй сэсэг ногоогоор бүрхөөгдэһэн дэбэ. Ромашко алхалжа ябатараа нэгэ малтамал нүхэнүү хүлөө алдан унашаба. Үргэлжэ ябаһан Гришкогой бэе баһа тэрэнээнь дараад уналсаба. Арай гэжэ боложо нүхэнһөө гараад амиа даража амарба. Хоёрдохи һүниео аман даа нейто юумэ хэлгүй. Уһанаа хүрэнэ. Нэгэ хэды болоод лэ шүлһөө залгижа амаа дэбтээнэ. Толгойнь эрьелэ, нюдэнь ургаран бүрүүлтэнэ.

Үүрэй толоной сайража гэрэл орохо үеэр нүхэ заһажа дүүргэбэ. Гришкогой бэеые тэрэ нүхэнэй оёорто табина. Үмлэжэ ябаһан куртигээ тайлажа хушаба, тиигээд нилээн удаан хүдэлхэеэ болишоод хаража һуутараа хүл дээрээ сэхэ бодоод тангаригаа үгэбэ:

—Гришко абагамни! Жаран юһэн жэл соо зобохо тулихыешье үзэжэ, жаргахыешье үзэжэ ябаа һэнши даа. Али тухай туһа үзүүлээбши. Агроном солыешни хододоо мүнхэлэн дурдахабди. Шиний ороддолгоор энэ үргэн гүбөө дээгүүр алтан шара таряан хүдэр томо колоссоор дохижо, жэлһээ жэлдэ үндэр ургаса үгэжэ байгаа бэлэй. Эдэ бүхы ажалайшни үрые немецкэ зэрлиг шолмосууд ерэжэ галдаа. һүүлэй һүүлдэ өөрөө эдэнэй һабарта дайралдажа, наһаа эбарап биталһаа холодоо хаюмиш даа.

Ромашко абяагүй болоод зогсожо байтараа нэмэнэ:

—Ши битнэнтэй үгыншье һэаш хэтэдэ мартахагүйбди. Шиний түлөө эдэ зэрлигүүдһээ хоро үһөөгөө абахаяал абахабди. Хагүү тангаригаа үгэнэб!

Шорой хаяжа Гришкогой бэеые булаба. Үглөөнэй намгохон байдалай дундаһаа аятайханаар шуршаганан үе үе гуль-гуль гэжэ урдаһан горхонэй урасхал Ромашкогой шэхэндэ үйтхартай шэнгеэр дуулдажа байна. Алтата һайхан туяагаа алаг холо огторгойн өөдэ сасан булталжа байгаа үглөөнэй улаан наран тээшэ хаража һанаа алдаһанайнгаа һүүлээр, Гришкогой хүүр тээшэ аалихан дохижорхёод, Ромашко дайсадһаа хоро үһөөгөө абажа, тэдэнние үгы хэн дараалсахаяа илалта тээшэ, партизан отрядтаа зорижо гэнихэдэ һэн.

3

Ромашко яба ябаһаар үдэ болоходо байхада нэгэ ехэ нуурта дүтэлэн ерэбэ. Нуурай баруун тээ бүлэг модон соо хэдыхэн гэрнүүд харагдажа, хоолойнуудһаань һаарал сагаан утаан гаран байна.

Ромашко бэеэ далдалан, энэ тэрэ бургааһан модоной хажуугаар хоргодон ябана. Тэрэ нуурта дүтэхэн хүрэжэ ерээд харан гэхэдэнь, нуурай зүүн захада үдхэн бургааһанай эбэртэ хоёр немецкэ солдадууд хубсаһаа үгэжэ һэнгэргүй һууба. Ромашко маряаһаар дүтэлбэ. Тэдэниие хэһээхэеэ шулуун зориг зангидан тогтоошогүй эрид шуудхабаа һэн.

Гэнтэ Ромашкогой толгойдо мэргэн бодол орбо. Алда тухай ута ожорһо таһалжа абаад тэрэ бургааһанда дүтэлбэ. Бургааһанай хойно хоргодоод һайса обёорожо харахадань, тэдэ хоёр дотор хубсаһаараа самсагүй, хүл нюсэгэнүүд, гадар самса үмдэеэ угаажа аргагүй сүлөөгүй һуубад. Хажуудань автомат буунуудынь хэбтэнэ.

һэмээхэн ожорһоороо пэтэ хара немецэй нюсэгэн толгойе үрбөгэнүүлбэ.

Тэрэ немец толгойгоо маажана. Ромашко дахин үрбэгэнүүлбэ.

Немец уур сухалаа хүрэжэ, «эй шүдхэр, батагана» гээд нойтон гараараа пяс байса толгойгоо шаажархиһоор, аман соогоо гүбэд гэжэ ёолоно.

Нүгөө немецынь нүхэрөө хараад, үршын байхадань:—яагаабши. Курт?—гэнэ.

Тэрэнь «Шулер, батагана хазажа һуулганагүйл, партизануудһаа байтагай батаганаашье хүртэрөө амар заяа үзүүлхэгүй» гэжэ гүбэд гэбэ.

Энэ үедэ Ромашкогой энеэдэһэн хүрэхэдэл гэжэ бэеэ барин һууба.

Нүгөөдэнь «Үгы, батагана харагданагүйл, яагаа харагдахагүй батаганаатай газар бэ? Курт, ши өөдөө хараад, хаанаһаа ерэхыень хаража хэбтэлши, ерэхэлээрынь бариад алахабди» гэжэ дуугарана. Тэмэ фрицынь өөдөө хараад, нюдөө бултэгэнүүлэн шуухиран уухилан хэбтэнэ. Энэ үедэ үнэхөөрөөшье хаанаһаашьеб нэгэ шара зүгы гүнгинэһөөр тэрэ фриц дээгүүр нидээд үнгэрбэ.

— Шулер, һүү, тэрэ бэлыш! —гэһэн бэеэрээ бодоод, гараа абдагануулан гүйжэрхибэ. Нүгөөдэнь баһа болоод хойноһоонь гүйн гэхэтээ уһанруу пул пал гээд унашаба.

Ромашко гүйн болоод бүхинүүдынь саб шүүрэн абаһаар.

—Гараа үргэгты, бузар нохойнууд,—гэжэ шэрүүн дуугаар захирба. Уһанда ороод гараһан хулганаандал адли урзылдан, фрицүүдынь амаа ангайлдан ехээр хараад байра дээрээ абяагүй зогсожо, гараудаа үргэбэ.

Ромашко тэдээндэ нойтон хубсаһануудынь барюулаад, өөрынгөө партизанска отрядай байһан газар тээшэ туугаад ябаба.

...Нуурай эрьеын бургааһанда алтан шургалдайхан өгэшэг һайхан дуугаа татажа, Ромашкоое амаршалан юрөөн байһандал үлэшэн үлэбэ.

4

Ромашко олзоёо туугаад, потоон тужа ойн зүлгөөр отрядтаа ерэхээр алхална.

Элдэб янзын модоной түргэн мэтэ һайхан пэбшэ намаануул нимгэхэн һэбшэндэ сохиулан. Ромашкоое зүг бүриһөөнь амар шалан байһандал дохиноо.

Удабашьегүй бүтүү шэрэнгиин оёорһоо, нэгэ хүнэй яб таб гэһэн дорюун хоолойгоор «Хэн ябанаб, зогсо!» гэһэн абяан дуулдажархихадань: «Биб, партизан Ромашко!» гэжэ харюусаба. Нүгөө харуулда байһан залуухан партизан «Аа, нүхэр Егор Петрович!»—гэжэ танаад угтажа ерэнэ.

—Олзотойш, бэрхэш. Үшөө хоёр арьяатан,—гэжэ Ромашкогой гарыень барина.

Хэдыхэн минута үнгэрһэн хойно Ромашко олзоёо туугаад партизан отрядай штабта орбо. Тэндэ һууһан хирбээгэр хара нидхэтэй шэрүүн шарайтай хүн партизан Ромашкоое амаршална:

—Ого! Хүндэтэ Егор Петрович! Бидэ таниие баригдашаба гээшэ гү гэжэ ехэ һанаагаа зобожо байгаалди. Олзотой бусажа ерэһэндэтнай большевигэй баяр хүргэнэб!—Ромашкогой гарыень һэжэрэн байжа ёһолбо.

Командирай хажууда зогсожо байһан Ромашко серьезно болон, «Нүхэр Базар Цыденович,—гэжэ эхилэн, ябаһан ябадалаа дууһан хөөрэхэ зуураа,—«хараалта бузар немецүүд,—гээд бэгэылдэн хорошоод, бөрьбо дээрээ бэхиилдон зогсожо байһан эдэ хоёр немецүүд тээшэ хургааараа заажа үргэлжэлнэ:—өлэнэр үнгэрэгшэ үдэр Гришко абгыемни баржа алаа. Би баһа баригдаад алуулха түйлдаа хүрөөд байтараа хаагдаһан сарайнгаа хаяа хара һүниндөө малтажа гараа б. Отрядтаа бусажа ябахадаа эдэ хоёр һуулгүй арьяатаниие «харагдадаггүй батагана» болоожо бариаб. Гришко абгынгаа түлөө, бэшэ алагдаһан зобоогдоһон хүн бүхэнэй түлөө эдээн шэнги бузарнуудһаа хоро үһөөгөө абахаяал абаха!»

Хэды секундэ абяагүй болоод зогсоно.

—Нүхэр командир, үдэшөөр «агнуурнда» гарахыем зүбшөөрыт?

—Би пленһээ тэрьедэжэ өлэ отрядтаа ерэжэ ябахадаа баһал нимэ олзо олоожо ерээ һэм. Би өөрөө мүнөөшье «агнуурнда» гараха дуратайб. Теэд мүнөөдэрэй манай зорилго ондоо. Базар Цыденович абяагүй зогсоһоойнгоо һүүлээр нэмэнэ:

—Нүхэр Егор Петрович! Мүнөө һүни Улаан Армиин разведчигүүдтэй уулзаабди. Манай сэрэг энэ һүни Б. гэжэ газарта добтолжо орохонь. Бидэнэр тэдэнтэй нииллэхэ ёһотойбди. Тэрэ болтор богонихон саг үлөөд байна. Тиимэ тула ошожо хоолоод, амарагты. Би энэ хоёртэй «хөөрэлдэд» гэхэмни.

Арсалан ЖАМБАЛОН.

Полевая почта 18062—Я.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдэй хулуужа абаашаһан үнэтэ юумэнүүдые советскэ сэрэгшэд олоно

Гитлеровскэ булимтаргашад хаяга Киевтэ эзэрхэлгынгээ үедэ УССР-эй наукануудай Академиин үнэтэ түхеэрэлгын частьнууд ба номуудые Германидаа зөөжэ абаашаһан байгаа.

Германиин газар дээрэ Улаан Армиин дайшалхы ябуулгануудаа хэжэ эхилхэһээ хойшо удаандашье бэлэнгүйтөөр Академиин немецүүдэй абаашаһан тэрэнэй үнэтэ зөөриие олоһон советскэ сэрэгшэдһээ бэшэгүүд ерэжэ эхилээ. Академиин ботаническа институтта хабаатай киевскэ гербариин үрһэн ба лабораторно түхеэрэлгэ Нейдорф тосхондо олдобо гэжэ майор Пушкаревич мэдээсэнэ. Майор М. Строков гэгшэ Хейльсберг городто зоологическа институтай ба зоологическа музейн зөөри олобо. Штейнберг городой шадархи нэгэ тосхондо академическа библиотекэһээ гитлеровецүүдэй хулгайлһан 40.000 ном буляагдан абтаба.

Германиин газар дээрэһээ олдоһон Академиин үнэтэ бүхы зөөринүүд Киев бусаагдахаа байна.

РЕСПУБЛИКА[...]

ТҮРҮҮ АНГУУШАД[...]

Курбын сельпото[...] А. Г. Михайлов 18[...] ангай арһа тушаа[...] хэриг шан абаба[...] К. Г. Житихин се[...] тухэриттэ ангай а[...] 600 түхэриг ша[...] байна.

10 ГАРАН ЭДИБХИ[...]

Зантрайн аймагай[...] нэрэмжэтэ колхозо[...] актив «Советскэ С[...] ороно» хамгаалгы[...] нүхэр Сталинай т[...] шудалжа байнад.

Эдэ 10 гаран а[...] баадалсажа, үзэһэ[...] зэгыгөөр шудал[...] оролдоноо. Түс һ[...] хозой правлениин[...] коммунист нүхэр [...] гэнэ.

ҺУРАГШАД СЭРЭГ[...] ШУДА[...]

Петропавловскын[...] гуулиин дэргэдэхи[...] эхин организаци с[...] хүдэлмэри эхнэх[...] Энэ организаци 35[...] членүүдтэй юм. һ[...] лэй эхилһэнһээ хо[...] нүхэр Лалетинагай[...] 200 хүн Ворошил[...] буудагшадай, 50 [...] мётчитуудай мэргэ[...] гараба. Мүн энэхи[...] шад ПВХО-гэй зна[...] лоһон байна.

УЛААН АРМИДАА [...]

Михаил үбгэн гэ[...] колхозник Михаил[...] Михалевые Тарбага[...] Сталинай нэрэмжэтэ[...] лэдэг. Энэ үбгэн[...] ажалта үдэртөө [...] мүнгэ абаха болоо.[...] абаха дээрээ «Нам[...] риг хүрэхэ, бэшы[...] мидаа хэрэгтэй һ[...] нүүдые бүтээлгэдэ[...] гээд гараа табиба.

Харюусан[...] Ц. Г. [...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23 АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ: секретаря—3-23. от[...] партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); объявлений—2-62 (2 зв.),